

Saxe Georges °1903

Jeugdjaren

Saxe Georges werd op 23 juni 1903 geboren in Graphfontaine (nabij Neufchateau), als zoon van Saxe Joseph Chrisostome en Marie Josephine Adèle Nevraumont. Zij waren landbouwers en eigenaars van de boerderij en landerijen "La Balaclava", welgekend in deze streek. Het gezin telde vier zonen: Georges, André, Adelain en René.

Beroepsleven

Nadat Georges twee jaren van zijn middelbare school afrondde, trad hij op 19 juli 1919, als 16-jarige knaap, in het leger als vrijwilliger bij het 7de Chasseurs à Pied (Jagers te voet) in Luik. Op 18 augustus 1919 werd hij korporaal. In 1920 werd hij overgeplaatst naar het 2de Linieregiment in Gent, waar hij op 16 april 1920 werd bevorderd tot sergeant.

Saxe Georges als sergeant bij het 2de Linieregiment in Gent.

De Franstalige Georges was blijkbaar een talenknobbel. De Nederlandse taal was na enige tijd geen probleem meer voor hem. Ondertussen ontmoette hij in Gent zijn toekomstige echtgenote, Marie-Marguerite Bracke, geboren op 2 november 1901 in Heusden nabij Gent. Zij stapten in het huwelijksbootje op 25 augustus 1926 in Vorst bij Brussel.

Georges Saxe droomde van een job bij de Koloniale Weermacht in Belgisch-Kongo, wellicht aangemoedigd door zijn drie broers, die ook in Kongo gingen werken. Op 9 december 1925 deed hij (24 jaar) daarom een aanvraag om te mogen verder studeren aan de Koloniale School in Brussel. Vanaf januari 1926 startte Georges er zijn opleiding. Op 27 augustus 1926 werd Georges benoemd tot Aspirant van de Publieke Weermacht.

Eerste vertrek naar Kongo

Vier dagen na hun huwelijk, op 31 augustus 1926, scheepte het jonge koppel te Antwerpen in op de boot SS "Anversville" en vertrokken zij naar Kongo, waar ze op 16 september 1926 in Boma aankwamen. Op 17 september 1926 voeren ze vanuit Boma verder naar Coquilhatville (het huidige Mbandaka). Daar kwam Georges terecht in de 1ste compagnie van het bataljon. Vanaf 6 mei 1927 werd hij er tewerkgesteld in de staf van dit bataljon. Op 1 juni 1928 vertrok hij met zijn vrouw naar Elisabethville (het huidige Lumbumbashi). Hier arriveerden ze op 19 juni 1928. Hij kreeg er een baan bij de Compagnie Spoorwegen.

Op 12 augustus 1929, na drie jaren dienst, stopte zijn eerste termijn in Kongo. Op 25 september 1929 keerde het echtpaar met SS Thysville vanuit Boma terug naar België. Op 11 oktober 1929

kwamen ze aan in Antwerpen. Op 1 januari 1930 werd Georges bevorderd tot adjudant van de Publieke Weermacht.

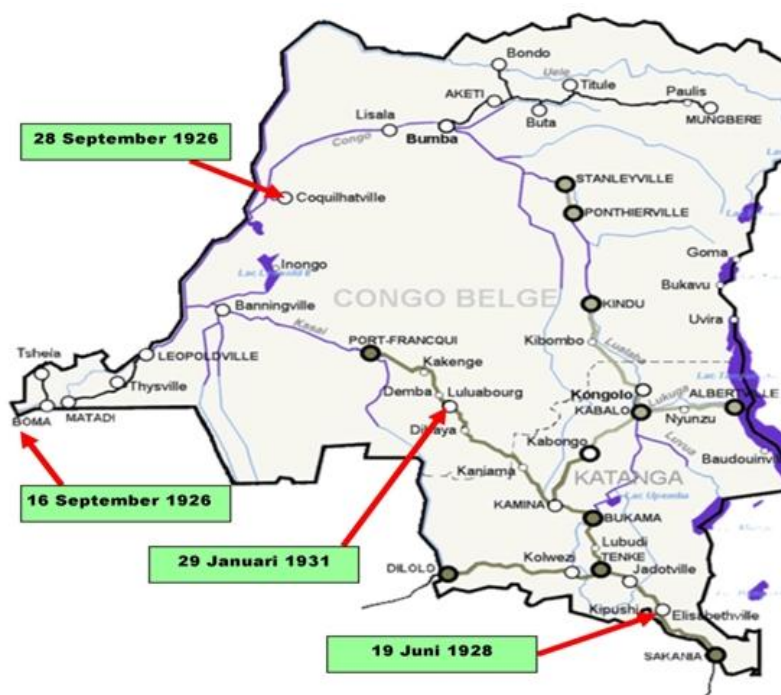
Tweede vertrek naar Kongo

Amper vijf maanden bleven ze in België. Op 18 maart 1930 scheepte Georges, samen met zijn vrouw, te Antwerpen in op de SS Anversville. Op 4 april 1930 arriveerden ze in Boma. George Saxe werd toegewezen aan de Groepering van Congo-Kasai (Infanterie) en hij werkte er tot 31 januari 1931 in het 3de Bataljon te Boma.

Omwille van gezondheidsproblemen verbleef Georges vanaf 29 januari 1931 tot 4 februari 1931 bij het Rode Kruis te Boma. Vanaf 13 mei 1931 werd hij voorlopig tewerkgesteld bij de dienst Landbouw en Bossen onder het rechtstreekse bevel van de gouverneur van de provincie Kasai. Op 27 mei 1931 kwamen ze aan in Luluabourg Kasai. Vanaf 19 maart 1932 deed hij er dienst in het 2de Bataljon in Luluabourg.

Op 9 september 1932 werd in het gezin van Georges en Marguerite zoon André Saxe geboren.

Op 7 april 1933 zat de tweede term erop en keerde het gezinnetje terug naar België. In Boma stapten ze op de SS Albertville en op 25 april 1933 arriveerden ze in Antwerpen.

Derde vertrek naar Kongo

Tussen het tweede en derde vertrek zat er een "verlofperiode" van ca 1,5 jaar. Georges en Marguerite waren inmiddels ca 30 jaar oud en ca 10 jaar getrouwd. Om een of andere reden ontstonden er familiale problemen. Was de combinatie van huwelijk, gezin en een nieuwe opdracht te moeilijk?

In elk geval: Georges vertrok alleen naar Kongo en Marguerite bleef met haar zootje in België.

Op 1 september 1934 vertrok Georges met de SS Anversville alleen vanuit Antwerpen. Op 9 oktober 1934 kwam hij in Banana aan en een maand later, op 10 oktober 1934, kreeg hij een job bij de staf van de Publieke Weermacht in Leopoldville (het huidige Kinshasa).

**Een breuk in de liefde,
een keerpunt in het leven van Georges.**

Woog het afscheid toch te zwaar? Op 23 juli 1935 kwamen zijn vrouw en zoontje in Kongo aan en voegden zij zich bij Georges. Op 18 december 1935 verhuisde het gezinnetje vanuit Leopoldville naar Luluabourg, waar Georges tewerkgesteld werd. Wellicht deden zowel Georges als Marguerite hun best om de brokken te lijmen, maar een jaar later viel toch het verdict: Marguerite pakt haar koffers en keerde met haar zoontje terug naar België. Georges bleef in Kongo, maar nam ontslag uit het leger.

Op 30 juli 1936 namen Marguerite (34 jaar) en zoontje André (3 jaar) in Matadi de boot SS Anversville naar België. Georges (33 jaar) bleef alleen achter in Kongo. Een half jaar later, op 29 januari 1937 diende hij bij het leger zijn ontslag in. Vanaf 17 februari 1937 was dit officieel. De reden waarom hij ontslag nam, kwam blijkbaar door het feit dat zijn vrouw Marguerite beslag legde op zijn wedde, als onderhoudsgeld voor haar en het zoontje André. Daarna verdween Georges van de radar. Ook zijn drie broers, die als kolonisten waren tewerkgesteld in Kolwezi (provincie Katanga), wisten niet waar hij was en wat hij deed.

Vlak voor het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog, op 12 september 1939, meldde Georges zich als vrijwilliger, eerst in het Franse Leger (Troupes Coloniales) en daarna bij het Britse Leger. Hij kwam terecht bij de Britse pantsereenheden (First East African Armoured Cars Regiment). Zo maakte hij de veldslagen mee van Kenia, van het Italiaanse Somali-land en Britse Somaliland, en van Abessinie (het huidige Ethiopië). Tijdens een van die veldslagen werd het pantservoertuig van Georges beschoten, waarna het in brand vloog. Georges kon zich nog wel redden, maar in zijn gelaat bleven de littekens van de brandwonden zichtbaar.

Blijkbaar was George Saxe niet de enige die deze keuze maakte. Heel wat kolonisten in Afrika kozen voor een vrijwillige dienstneming bij de Britten. Ook eenheden van de Publieke Weermacht namen deel aan de strijd in Somalië en Ethiopië.

Hoelang deze opdracht bij de Britten duurde, is niet bekend.

Vanaf 5 december 1944 tot 30 april 1945 fungeerde Georges Saxe als tijdelijk territoriaal agent.

Georges Saxe werd landloper.

Zeker tot in 1955 bleef Georges Saxe in Kongo. Hij werd daar toen gevonden door zijn zoon André, die als militair een opdracht vervulde in Kongo, en de goedkeuring van zijn vader nodig had om te mogen trouwen. Heel even kwam Georges naar België, maar hij keerde vrij snel terug naar Kongo. En ook dat duurde niet lang want vanaf 1956 dook hij als landloper op in Wortel-Kolonie. Waarom hij daar terecht kwam, is niet duidelijk...

Op 17 mei 1956 arriveerde hij voor de eerste maal als landloper in Wortel-Kolonie. In een periode van zeven jaar, vanaf mei 1956 tot april 1963, passeerde hij vijfmaal voor een rechter. Deze verwees Georges Saxe naar Wortel, aanvankelijk voor telkens een half jaar, de vijfde keer voor 15 maanden:

- Eerste verblijf: van 17 mei 1956 tot 15 oktober 1956.
- Tweede verblijf: van 8 mei 1958 tot 13 november 1958.
- Derde verblijf: van 8 januari 1959 tot 8 juni 1959.
- Vierde verblijf: van 19 mei 1960 tot 30 januari 1961.
- Vijfde verblijf: van 14 december 1961 tot 30 maart 1963.

In totaal verbleef Georges Saxe ca drie jaar achter de tralies. Binnen de instelling werd hij tewerkgesteld in de bibliotheek, en dat beviel hem best.

Na zijn eerste verblijf verklaarde hij dat hij naar Brussel vertrok, maar vermoedelijk ging hij naar zijn ouderlijk huis in Neufchateau. Met zijn moeder, Adèle Nevreumont, ging het toen niet zo best. Zij overleed op 5 november 1956. Bleef Georges daar dan even wonen?

Toen Georges Saxe 55 jaar werd, ging hij ervan uit dat hij nog recht had op een pensioen voor zijn volledige militaire loopbaan, zowel in het Belgisch leger, als in het Franse Leger en het Britse Leger. Tijdens zijn derde periode in de gevangenis van Wortel stuurde hij op 23 februari 1959

daarom een schriftelijk verzoekschrift naar de Minister van Landsverdediging. Of zijn verzoek werd ingewilligd, is niet bekend.

Met de bemiddeling van de gevangenisdirectie in Wortel, vertrok Georges Saxe na zijn vijfde verblijf naar de Zusters van Armoede, een opvanghuis voor armen en daklozen in Brussel. Vanaf 5 juni 1963 werd hij er opgenomen in Home St.-Joseph, in de Marollen (Rue Haute 266). Drie jaar later, op 3 februari 1966 overleed Georges Saxe op 62-jarige leeftijd te Brussel. Twee dagen later werd hij er begraven in Perk 25, terrein 7, graf 9.

KG

Bronnen

- > Archief van de familie Saxe.
- > Militair dossier, destijds door kleinzoon Ronny Saxe in 1989 geraadpleegd in het Ministerie van Buitenlandse Zaken.
- > Cavaga-kaarten van de RWK Wortel-Kolonie.